

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI (TMS)ve TÜRK TİCARET KANUNU (TTK) ÇERÇEVESİNDE SERMAYE VE SERMAYENİN KORUNMASI (DEVAMLILIĞI) KAVRAMLARI.

Teoman AKPINAR¹

Ali GÜREL²

Özet:

İşletmelerin sürekliliği için sermayenin korunması gerekliliği vardır. Sermayenin korunması kavramı özellikle iki açıdan önem arz eder. Sermayenin nominal değerinin korunması ve sermayenin üretim gücünün korunmasıdır. Bu çalışmada sermayenin korunması (devamlılığı) kavramı; genel olarak muhasebe kavramı, muhasebe de gelir, kâr ve sermaye kavramları çerçevesinde ve Türk Ticaret Kanunu (TTK) normları ile Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) kapsamında, teorik bir yaklaşımla açıklanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada kaynak tarama usulü kullanılmıştır. Çalışmada, sermayenin korunmasına ilişkin formül ve örneklere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe standartları, sermaye, kâr, sermayenin korunması

Jel Kodları: M40, M41, M42

Abstract:

There is a need to protect the capital for the continuity of the businesses. The concept of protection of the capital is especially important from two perspectives. It is the protection of the nominal value of the capital and the protection of the production power of the capital. The concept of protection (continuity) of capital in this study; The concept of accounting has been tried to be explained with a theoretical approach within the framework of accounting concept, income in accounting, profit and capital concepts, The Turkish Commercial Code (TCC) norms and Turkish Accounting Standards (TMS). In this study, the source scanning method was used. In the study, the formulas and examples related to the protection of the insignia are also given.

Key words: Accounting standards, capital, profit, protection of capital

¹ Öğr.Gör.Dr., Namık Kemal Üniversitesi, Çorlu Meslek Yüksekokulu.

² Yrd.Doç.Dr., Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu.

GİRİŞ

Muhasebe denilen bilim dalı finansal raporlamaya esas teşkil edecek verilerin doğru olmasını ve dolayısıyla elde edilen çıktılarının da (bilanço ve gelir tablosunun) doğruluğu esasına dayanır. Ancak bu doğruluk muhasebe standartlarına uyulmadığında farklı şekillerde yorumlanabilir. Yorum farklılıklarını gidermek için muhasebe de standartlaşmaya ihtiyaç duyulmuştur. Muhasebe standartları tüm dünyada geçerli tek düze bir finansal tablo sunumunu hedeflemektedir.

Muhasebe kurallarına tam anlamıyla uyularak hazırlanan finansal raporlar ve hazırlanan tüm mali tablolar sonuçta işletmenin ne durumda olduğunu gösterir, geçmişe dönük seyirleri izleme fırsatı verir. Aslında tüm bu raporlar, finansal analizlerin hepsi işletmelerin devamlılığı içindir. Sermaye ve sermayenin korunması gerekliliği Türk Ticaret Hukuku'nu yakından ilgilendirdiği gibi, Türkiye Muhasebe Standartlarının gereklerini yerine getirmek açısından da önem arz etmektedir. İşletmenin devamlılığı, yani uzun yıllar faaliyette bulunabilmesi için işletmelerin sermayelerini korumaları şarttır.

Bu çalışmada öncelikle sermayenin korunması ilkesini doğrudan ilgilene kavramlar açıklanmış ve daha sonra sermaye kavramı ve sermayenin korunması konusu Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) ve Türk Ticaret Kanunu (TTK) çerçevesinde daha belirgin hale getirilmeye çalışılmıştır.

1. Muhasebe Kavramı

Muhasebe, “işletmelerdeki ekonomik olaylara ait kayıtlama, rapor düzenleme ve düzenlen raporları yorumlayarak ilgililere mali açıdan yol göstermeye ilişkin usul ve kuralları öğreten bir bilim dalıdır” . Muhasebe, “bir örgütün kaynaklarının oluşumunu, bu kaynakların kullanılma biçimini, örgütün işlemleri sonucunda bu kaynaklarda meydana gelen artış veya azalışları ve örgütün finansal açıdan durumunu açıklayan bilgileri üreten ve bunları ilgili kişi ve kuruluşlara ileten bir bilgi sistemidir” (Hüseyinov, 2015:3).

1 Sıra No' lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre; bir işletmenin faaliyet ve sonuçları ile doğrudan ilgili olan kesim sadece o işletmenin sahip veya ortakları değildir. İşletmelerle doğrudan ilgili olan işletme sahip veya ortaklarının yanı sıra o işletme ile ticari, mali ve ekonomik ilişkiler kuran işletmeler veya toplum bireyleri, kredi, finans ve yatırım kuruluşları ile çeşitli kamu kurum ve kuruluşları işletmenin faaliyet ve sonuçları ile ilgilenmekte ve bu konuda sağlıklı ve güvenilir bilgi sahibi olmak istemektedirler. İşletmelerin faaliyet ve sonuçları konusunda bilgi kaynağı ise o işletmenin muhasebe kayıt ve belgeleri ile bunlara dayanılarak hazırlanmış mali tablolarıdır. Muhasebe bilgilerinin sunulduğu mali tablolara dayanılarak karar alma durumunda bulunan ilgililerin karar almalarında en önemli etken, bu bilgilerin sağlıklı ve mukayese edilebilir nitelikte olmasıdır. Makro açıdan milli gelir hesapları ve benzeri istatistiklerin çıkarılmasında, kalkınma planlarının hazırlanmasında, ulusal ve uluslararası sermaye hareketlerinin düzenlenmesinde, ekonomik faaliyetlerin Devlet tarafından kontrol edilmesi ve yönetilmesinde muhasebede tekdüzeliğin sağlanması büyük önem arz etmektedir.

2. Muhasebe Standardı Kavramı

Standart belirli ölçülere, yasaya, kullanıma uygun olan, ölçün, ölçünlü anlamına gelmektedir. Muhasebe standartları aynı zamanda muhasebe uygulamalarının temel kaynağını oluşturmaktadır (Elitaş, 2011:7).Muhasebe standartları, işletme faaliyetleri sonucu muhasebe bilgi sisteminde oluşturulan bilgilerin, bilgi kullanıcılarının aynı nitelikteki olayları işletme ayrımı gözetmeksizin gerçeğe uygun olarak güvenle karşılaştırabilmesi için oluşturulmuş kurallar bütünü olarak tanımlanabilir (Güleryüz, 2014:2).

Muhasebe standartları işletmelere, mali kaynaklarını idare edebilme becerisine, yani finansal performansını çeşitli dönemler itibariyle aynı ölçekte karşılaştırılabilir bir şekilde izleyebilme, ileriye doğru vizyon ve misyonlarına uygun olarak planlama yapabilme ve bu planlar ile fiili durumu karşılaştırabilme imkanı elde etmesine yardımcı olmaktadır. Böylece işletmelere, birbirleri ile mali durumlarını karşılaştırma olanağını vermekte, ayrıca işletmelerin iç ve dış denetimine yardımcı olmaktadır (Hüseyinov, 2015: 3-4).

3. Muhasebe Standartlarına Duyulan İhtiyaç ve Önemi

Muhasebe standartları işletmeler ve ülke ekonomisi açısından son derece önemlidir. Bu nedenle muhasebe standartlarının benimsenerek doğru bir biçimde uygulanması gerekir. Standartların getirdiği iyi muhasebe ve raporlama finansal sektörün ve özel sektörün gelişimine ve dolayısıyla ekonomik büyümeye katkıda bulunur(Güleryüz, 2014:2-5).

Her ülkenin kendine ait muhasebe standardının olması çokuluslu işletmelerin, farklı düzenlemeler içeren ve bazen birbiriyle çelişen ulusal muhasebe ve finansal raporlama uygulamaları ile karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Hem İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, hem de New York Borsası'na hisse senetleri kote edilmiş olan Turkcell 2000 yılının ilk 9 ayında iki farklı faaliyet sonucu açıklamıştır. Türkiye'de ilk 9 ayda 23.7 trilyon TL zarar açıklayan Turkcell New York Borsası'nda 157.8 trilyon TL kâr açıklamış olması bu duruma bir örnektir. Bir başka örnek ise 1993 yılında New York Borsası'nda hisse senetlerini kote ettiren ilk Alman şirketi olan Daimler- Benz ile ilgilidir. Daimler- Benz hisse senetlerini New York Borsası'na kote ettirmek için düzenlediği mali tablolarında 1993 yılında Alman Muhasebe Standartları'na göre 615 milyon Deutsche Mark dönem kârı açıklamışken, Amerika Birleşik Devletleri Muhasebe Standartları'na göre 1,839 milyon Deutsche Mark zarar açıklamıştır. Bu iki değişik faaliyet sonucu da Almanya ve Amerikan Muhasebe Standartları arasındaki farklılıkları göstermektedir. Günümüzde, dünyada 100'den fazla ülke Uluslararası Finansal Raporlama Standardı (UFRS)'ni muhasebe standardı olarak kabul etmiş ya da kullanılmasına izin vermiş ya da kendi milli muhasebe standartlarını UFRS'ye uyarlamıştır. Bu durumda, UFRS'nin, muhasebe ve finans bilimleri ve finansal raporlama açısından yadsınamaz bir öneme kavuşmuş olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır(Hüseynov, 2015: 1-2).

4.Gelir, Gider ve Kâr Kavramları

Sermayenin korunması ilkesini doğrudan ilgilendiren diğer kavramlar ise gelir, gider ve kâr kavramlarıdır. Faaliyet Sonuçları Kârın belirlenmesi ile doğrudan ilgili olan unsurlar gelirler ve giderlerdir. Gelirlerin ve giderlerin unsurları aşağıdaki gibi tanımlanmıştır: **Gelir**, muhasebe döneminde, ekonomik yararlar da işletme bünyesine varlık girişi veya diğer şekillerdeki varlık çoğalmaları sonucundaki artışı veya özkaynaklarda hissedarların yatırdıkları fonlar dışındaki kalemlerde artış meydana getiren borçlardaki azalmayı ifade eder. Aynı zamanda, hissedarların dönem içinde işletmeden aldıkları ve işletmeye koydukları tutarlar hariç olmak üzere net varlıkların dönem sonu tutarı, dönem başındakini aşıyorsa bir gelir elde edilmiş demektir.

Giderler, muhasebe döneminde, ekonomik yararlar da varlık çıkışı veya diğer şekillerdeki varlık eksilmeleri sonucundaki azalışları veya özkaynaklarda hissedarlara yapılan ödemelerin sonucunda ortaya çıkan azalmaların dışında özkaynaklarda azalma sonucunu doğuran borçlarda meydana gelen artışları ifade eder. *Özkaynaklarda bazı artışlar veya azalışlar (varlıkların ve borçların yeniden değerlemesi veya değerlerinin yeniden belirlenmesi) gelir ve gider tanımlarına girmekle birlikte, sermayenin korunması kavramı uyarınca gelir tablosuna dâhil edilmezler. Bu artış veya azalışlar Bunun yerine özkaynaklarda sermaye koruma düzeltmesi (sermaye düzeltmesi olumlu/olumsuz farkları) veya yeniden değerlendirme yedeği olarak gösterilirler (Erer, vd.,2013:10).*

İşletmelerde kâr, performans ölçüm kriteri olarak veya/ve yatırımın getirisi ve hisse başına kazanç ölçümleri için kullanılır. Kârın ölçülmesi ile doğrudan ilgili mali tablo unsurları gelir ve giderlerdir. Gelir ve giderlerin mali tablolara alınması ve değerlendirilmesi, öz sermaye ve öz sermayenin korunması kavramı ile ilgilidir.³

Ekonomistlerin üzerinde ittifak ettikleri gelir tanımı olarak, ekonomik servette artışa neden olan gerçek gelir tanımının öne çıktığı ifade edilmektedir. Bu yaklaşım dâhilinde işletmede belirli bir dönem içerisindeki iyileşmenin ölçülmesi esas alınmaktadır. Yaklaşımına göre; gelir, servette azalma olmadan tüketime ayrılacak tutarı ifade etmektedir. İşletme için düşünüldüğünde, işletmenin sermayesi azalmadan dağıtabileceği tutar işletmenin kazancı olmaktadır. Bu kazanç ile işletmenin dönem sonu net varlıklarının değeri dönem başı net varlıklarının değerinden ayrışır.

³Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: XI, No:25), Md.37.

Ekonomistlerin geliri ölçmek için servetteki artışı esas aldıkları muhasebecilerin ise geleneksel olarak geliri ölçmek üzere bunu oluşturan işlemleri esas aldığı ifade edilmektedir. Geleneksel performans yaklaşımı muhasebe görüşlerine göre **kâr**, bir dönem içerisinde belirli faaliyetlerin sonucu olarak tanımlanmaktadır. Böylelikle kâr, faaliyetlerin içeriğindeki unsurlar olarak hâsılat ve harcamalarda artışa neden olan işlemlere referansla açıklanmaktadır. Zaman içinde muhasebeciler arasında ekonomistlerin yaptığı kâr tanımına yaklaşan kâr tanımlamaları yapılmıştır. Bu tür finansal pozisyon yaklaşımı tanımlamalarına göre kâr, belirli bir dönem içerisinde net varlıkların değerinde ortaya çıkan artış olarak ele alınmıştır. Kârın bu şekilde dikkate alınmasında gerçeğe uygun değerle ölçülmenin önemli etkisi olduğu belirtilmektedir. Kârın dönem sonunda servetin net değerinin artışı şeklinde anlaşılması sonucunda sermayenin korunması kavramı öne çıkarılmıştır (Ayluçtarhan, 2010:130-131).

5.Sermaye Kavramı

Sermaye, üretimde kullanılan kendisi de üretilmiş olan mal ve değerlerdir. Sermaye kavramı yatırılmış para, yatırımdan kazanılan gelir ve varlıkların parasal değeri anlamında da kullanılmaktadır. Sermaye, işletmeyi kuranlar tarafından, işletmeye konulan para, mal ve emek; bir iş ya da işletme için yapılan toplam yatırım, üretim araçlarının tümü, kullanılmaya hazır para ve varlıklar olarak tanımlanabilir.

Kanunda aksine hüküm olmadıkça ticaret şirketlerine sermaye olarak;

- a) Para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar,
- b) Fikrî mülkiyet hakları,
- c) Taşınır ve her çeşit taşınmaz,
- d) Taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları,
- e) Kişisel emek,
- f) Ticari itibar,
- g) Ticari işletmeler,

- h) Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler,
- i) Maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer haklar,
- j) Devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değer, konabilir (TTK. Md.127).

Türkiye'de mevzuat gereği şirketler iki çeşit sermaye sisteminden birini seçebilirler. Bunlar kayıtlı ve esas sermaye sistemleridir. Kullanılacak sisteme şirketlerin genel kurulları karar verir ve bu karar Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından incelenip onaylandıktan sonra yürürlüğe girmektedir (<http://muhasebeturk.org>, 30.10.2016).

Kayıtlı Sermaye Sistemi: Ortaklıkların, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, yönetim kurulu kararı ile TTK'nın sermayenin artırılmasına dair hükümlerine tabi olmaksızın çıkarabilecekleri hisse senedi azami miktarını gösteren, Ticaret Sicili'ne tescil edilmiş sermayeleridir. ⁴

Kayıtlı sermaye sistemi, şirket yönetim kurullarına sermaye artırımlarında belli bir serbestiyet verir. Şöyle ki, genel kurullarından arttırabilecekleri sermaye için bir maksimum limit (sermaye tavanı) isteyen yönetim kurulu, bu tavanı aşmamak kaydıyla, en az beş yıl içerisinde de o tavana ulaşmak kaydı ile istediği zamanda, ister bir kerede ister bir kaç sermaye artırımını yoluyla, tavan miktarına kadar sermayelerini yükseltebilirler. Böylece daha serbest ve hızlı hareket edebilen şirket ve yönetim kurulu, sermaye gereksinimi duyduğunda en kısa zamanda bu ihtiyacını giderebilme olanağına kavuşmaktadır.

Şirketler kayıtlı sermaye sistemine genel kurullarının karar vermesi ve SPK'nın onaylaması durumunda geçebilmektedir; sisteme giriş ve çıkışlar SPK'nın tasarrufuna bırakılmıştır. Son yıllarda şirketler arasında gözlenen eğim kayıtlı sermaye sistemine geçiş yönündedir, bunun başlıca nedenide şirket yönetim kurullarının her sermaye artırımını için genel kurulun onayına ihtiyaç duymayacak olmalarıdır(<http://muhasebeturk.org>, 30.10.2016).

⁴ Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: İv, No: 38), Md.3, Resmi Gazete Tarihi: 23 Ocak 2008, Resmî Gazete Sayı: 26765.

Esas Sermaye sistemi: Esas sermaye sisteminde bir sermaye tavanı yoktur. Şirketin ödenmiş sermayesi ancak ve ancak genel kurulun alacağı zaman ve artırım miktarı kararına göre zamanında bir kerede yapılır. Eğer yeni sermayeye ihtiyaç duyulursa, o zaman yapılacak tek şey genel kurulu toplamak ve oradan bu kararın çıkmasını sağlamak. Esas sermaye sisteminde, sermaye terimi yerine ödenmiş sermaye terimi kullanılır (<http://muhasebeturk.org>, 30.10.2016).

Sermaye konusunda diğer iki kavram ise “ başlangıç sermayesi ” ve “ çıkarılmış sermaye” dir.

Başlangıç Sermayesi: Kayıtlı sermayeli ortaklıkların sahip olmaları zorunlu asgari çıkarılmış sermayeleridir.⁵

Çıkarılmış Sermaye: Kayıtlı sermayeli ortaklıkların satışı yapılmış hisse senetlerini temsil eden sermayeleridir.⁶

Şirket esas sermayesi ana sözleşmede gösterilir. Sermaye ana sözleşmede yer alan ve ayrıca ticaret siciline tescil edilen bir rakamdır. Bu rakam şirketin ekonomik büyüklüğü konusunda fikir verir.

Özkaynaklar, işletmenin varlıklar toplamından yabancı kaynakların indirilmesi suretiyle kalan kısımdır. Özkaynaklar bu tanıma ek olarak bilançoda bir alt sınıflandırmada olabilir. Örneğin, şirket olarak faaliyet gösteren bir işletmede hissedarların işletmeye koyduğu fonlar, dağıtılmamış kârlar, dağıtılmamış kârlardan ayrılan yedekler ve sermaye yedekleri(sermaye koruma düzeltmeleri) ayrı ayrı gösterilebilir. Bu alt sınıflandırma aynı zamanda bir işletmede hissedarlığı olan tarafların temettü dağıtımını veya sermayenin geri ödenmesi durumlarında farklı haklara sahip olduğunu da gösterebilir (Güleryüz, 2014:53).

Sermaye, işletme, amaçlarının, politikalarının ve sermaye yönetimine ilişkin uyguladığı tekniklerin finansal tablo kullanıcıları tarafından anlaşılmasını sağlayan bilgiyi kamuoyuna açıklar.Çoğu işletmeler finansal tablolarını hazırlarken sermayeyi nominal tutarı (finansal anlamı) ile kullanır. Finansal açıdan yatırılan para veya yatırılan satınalma gücünü ifade eden sermaye, işletmenin net varlıkları veya

---

⁵ Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: Iv, No: 38), Md.3, Resmi Gazete Tarihi: 23 Ocak 2008, Resmi Gazete Sayı: 26765.

⁶ Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: Iv, No: 38), Md.3, Resmi Gazete Tarihi: 23 Ocak 2008, Resmi Gazete Sayı: 26765.

özkaynakları ile aynı anlama gelmektedir. Fiziki açıdan faaliyette bulunabilme kabiliyeti olarak da tanımlanan sermaye, işletmenin üretim kapasitesini belirtir (Örneğin, günlük üretim miktarı).Sermayenin hangi anlamının en uygun olacağına ilişkin seçim finansal tabloları kullananların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Bu nedenle, eğer kullanıcılar öncelikle yatırılan sermayenin nominal tutarı veya satın alma gücünün korunması ile ilgileniyorsa sermayenin nominal tutarı (sermayenin finansal anlamı) ile kullanılmalıdır. Eğer finansal tablo kullanıcılarının öncelik verdikleri konu işletmenin faaliyette bulunabilme kapasitesi ise sermayenin üretim gücünü ifade edecek biçimde (fiziki anlamı ile) kullanılmalıdır. Ölçümleme yapmak konusunda zorluklar mevcut olmakla birlikte sermaye için seçilen anlam, kârı belirlemek için ulaşılmaması hedeflenen amacı saptar(Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğ, Sıra No: 1).

6. Sermayenin Korunması(Devamlılığı)

6.1. Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Sermayenin Korunması (Devamlılığı)

Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde konuya bakıldığında; sermayenin korunması ilkesi, aslında şirketin malvarlığını koruyan düzenlemelerden oluşmaktadır. Ancak bu düzenlemelerin genel özelliği, şirketin esas sermayesi karşılığını oluşturan malvarlığı üzerinde tasarruf imkânının sınırlandırılması ve bu miktarın alacaklılar için güvence olmasının sağlanmasıdır. Böylece şirketin sermayesi olarak nitelendirilen miktarın, şirketin elinde bulunacak asgari malvarlığı olarak kalması sağlanmaktadır. Bu sebeple ilke “sermayenin korunması” ilkesi olarak nitelendirilmektedir (Erdoğan, 27.10.2016).İlave bilgi olarak belirtmek gerekir ki, Anonim şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen kararlar batıldır(TTK. Md. 391).

Konu ile ilgili diğer açıklamalar şöyledir:

“ Anonim ile limited şirketler, sermayeleri belirli olan ve borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirketlerdir. Limited şirketlerin kamu borçlarına

ilişkin sorumlulukları hariç olmak üzere, anonim ile limited şirket ortakları, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri sermaye paylarını şirkete ödemekle yükümlüdürler. Bu nedenle yasa koyucu, hem 6762 sayılı eski Ticaret Kanunu(ETK)'nda hem de 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu(TTK)'nda sermayenin korunması ilkesine özel önem vermiştir. Bu önemin bir gereği olarak da, sermayesini kaybeden anonim ile limited şirketlerde bazı tedbirlerin alınmasını şart koşturmuştur. Bu tedbirlerden birisi, kaybedilen sermayenin tamamlanmasıdır. Türk Ticaret Kanunu'na göre sermayesinin **üçte ikisini** kaybeden anonim ile limited şirketlerce yerine getirilmesi gereken yükümlülükler ve bu yükümlülükler uyulmamasının sonuçları bulunmaktadır. Şirket sermayesinin kaybedilmesine ilişkin düzenlemelere TTK'nın anonim şirketlere ilişkin 376 ile 377 nci maddelerinde yer verilmiştir. Kanun'un limited şirketlere ilişkin 633 üncü maddesinde ise **“Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hâllerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Ek ödeme yükümlülüğü hakkındaki hükümler saklıdır”**denilmiştir. TTK'nın konumuza ilişkin 376 ncı maddesinin ikinci fıkrasında **“Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanunî yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhal toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer”** hükmüne yer verilmiştir. Anılan fıkra hükmü, sermaye kayıplarında sadece sermayeyi değil, sermaye ile birlikte kanuni yedek akçeleri de hesaba katmaktadır. Sermaye kaybının tespitinde dikkate alınacak kanuni yedek akçeler TTK'nın 519 uncu maddesinde düzenlenen genel kanuni yedek akçelerdir. Şirketin kendi paylarını iktisabında ayrılacak yedek akçeler (TTK md. 520) ile esas sözleşme ve genel kurul kararı ile şirketin isteğiyle ayrılan yedek akçeler (TTK md. 521 vd.) sermaye kaybının tespitinde dikkate alınmaz. Gerek sermaye gerekse kanuni yedek akçe miktarı yönünden, sermaye kaybının tespit edildiği son yıllık bilanço tarihi itibarıyla ulaşılan rakamlar esas alınır. Sermaye kaybına ilişkin tedbirlerin uygulanması için, şirket aktifleri toplamından borçları çıkarıldıktan sonra kalan öz sermayenin, sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının üçte birinden daha az olması gerekir. Bu bağlamda, üçte iki sermaye kaybı şu formül ile tespit edilecektir (Mollaismailoğlu, 2016):

$$\text{Aktif Toplamı} - \text{Borçlar} = \frac{\text{Sermaye} + \text{Kanuni Yedekler}}{3}$$

Dolayısıyla, son yıllık bilânçodan, zararlar sebebiyle sermaye ile kanunî yedek akçeler toplamının üçte ikisinin karşılıksız kaldığının anlaşılması durumunda, şirketin yönetim organı (anonim şirketlerde yönetim kurulu, limited şirketlerde ise müdür veya müdürler kurulu) genel kurulu acilen toplantıya çağırmalı ve genel kurul da şu iki karardan birini almalıdır:

(a) Sermayenin üçte biri ile yetinilmesi, yani sermayenin azaltılıp zararın bünye dışına atılması;

(b) Sermayenin tamamlanması.

Eğer genel kurul bu iki karardan birini almaz ise şirket sona erer (TTK md. 633, md. 376/f.2). TTK'nın genel kurulu bu seçenekler arasında tercih yapmaya zorlamasının sebebi, şirketin durumunu bir an önce açıklığa kavuşturmak düşüncesidir. Tamamlama ile azaltılan sermaye kadar veya ondan fazla sermaye artırımı yapılması veya bilânço açıklarının ortakların tümünce veya bazı ortaklar tarafından kapatılması ya da bazı alacaklıların alacaklarını silmesi kastedilmektedir. Genel kurulun kalan sermaye ile yetinmeye karar vermesi ise sermayenin azaltılmasını gerektirir. Bu sermaye azaltımının amacı bilanço zararını kapatmak ve şirketi sağlığa kavuşturmadır. Diğer bir deyişle bu tür sermaye azaltımı ile şirket sermayesi gerçek duruma uydurulmaktadır. Dolayısıyla alacaklıların haklarında da herhangi bir azalma olmamaktadır. (Mollaismailoğlu, 2016).

Bir örnekle konumuzu somutlaştıralım: şirketin aktiflerinin 1.000.000 TL, borçlarının 950.000 TL, esas sermayesinin 400.000 TL, kanuni yedekler toplamının da 50.000 TL olduğunu varsayalım. Bu durumda, şirketin öz sermayesi 50.000 TL olarak hesaplanacak ve bulunan bu rakam sermaye ve

kanuni yedekler toplamının üçte biri olan 150.000 TL'den daha düşük olduğundan, şirkette üçte iki sermaye kaybının gerçekleşmiş olduğu kabul edilecektir (Mollaismailoğlu, 2016).

Tamamlama ile azaltılan sermaye kadar veya ondan fazla sermaye artırımı yapılması veya bilânço açıklarının ortakların tümünce veya bazı ortaklar tarafından kapatılması ya da bazı alacaklıların alacaklarını silmesi kastedilmektedir. Genel kurulun kalan sermaye ile yetinmeye karar vermesi ise sermayenin azaltılmasını gerektirir. Bu bağlamda, anonim ile limited şirketin yönetim organlarının, şirket sermayesinin üçte ikisinin kaybedilmesi halinde, şirketin sona ermesi gibi olumsuz bir durumla yüzleşmemek için, genel kurulu zamanında toplantıya çağırılmaları ve şirket ortaklarının da genel kurul olarak kendilerine tanınan seçimlik iki haktan birisini tercih ederek karara bağlamaları gerekir (Mollaismailoğlu, 2016)”.

6.2. TMS Çerçevesinde Sermayenin Korunması (Devamlılığı)

Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: XI, No:25), Md. 8' de;

“ Genel ilkeler,

a) Mali tabloların amacı,

b) Mali tabloların nitelikleri,

c) Mali tabloları oluşturan unsurların tanımlanması, mali tablolara alınması ve değerlemesi,

d) Öz sermaye kavramı ve Öz sermayenin korunması,

konularını içerir ” denilmektedir.

Dolayısıyla sermayenin korunması, genel ilkelerden birisi kabul edilerek uyulması zorunlu bir hukuk normu halini almış olmaktadır.

Finansal tablo kullanıcıları nominal sermaye tutarı veya satın alma gücü ile ilgileniyorlarsa finansal sermaye konsepti kullanılmalıdır. Fakat kullanıcıların temel gayesi işletmenin operasyon kabiliyetini görmek ise fiziki sermaye konsepti uygun olacaktır. Bu doğrultuda, işletme kârının hem finansal sermaye, hem de fiziki sermaye konseptinin kullanıldığı durumlarda, finansal ve fiziki sermayenin devamlılığı açısından ne şekilde belirleneceği Kavramsal Çerçeve düzenlenmektedir. Finansal sermayenin devamlılığı açısından kâr, ancak dönem sonundaki finansal sermayenin dönem başındaki finansal sermayeyi aştığı durumda ortaya çıkmaktadır. Bu hesaplamada işletme sahiplerine yapılan dağıtımlar ile işletme sahiplerince işletmeye ilave edilen değerler dikkate alınmayacaktır. Finansal sermayenin devamlılığı nominal para birimi ile ya da sabit satın alma gücü ile ölçülebilir. Fiziki sermayenin devamlılığı veya korunması açısından ise kâr, işletmenin dönem sonundaki fiziki üretim kapasitesinin dönem başındaki kapasitesini aştığı durumlarda ortaya çıkmaktadır. Bu hesaplamada da işletme sahiplerine yapılan dağıtımlar ile işletme sahiplerince işletmeye ilave edilen değerler dikkate alınmayacaktır. Bahsi geçen iki sermayenin korunması (devamlılığı) kavramı arasındaki temel fark işletmenin varlıklarının ve borçlarının fiyatlarındaki değişikliklerin etkilerinin nasıl değerlendirileceğine bağlıdır. Genel olarak, eğer işletme dönem sonunda dönem başındaki kadar sermayeye sahipse sermayesini devam ettirmiş demektir. Dönem başındaki sermayeyi devam ettirmek için gereken tutarın üzerindeki sermaye kısmı, kâr olarak tanımlanır. (<http://www.vmhk.org.tr/>, 28.10.2016; <https://www.kgk.gov.tr/contents/files/pdf/egitim/isttic/MuhasebeStandartlari.pdf>, s.42, 28.10.2016).

Sermayenin korunması kavramlarının seçimi finansal tabloların hazırlanmasında kullanılacak olan muhasebe modellerini belirler. Farklı muhasebe modelleri değişik derecelerde uygunluk ve güvenilirlik gösterir. Diğer alanlarda olduğu gibi yönetim, uygunluk ve güvenilirlik arasında bir denge kurmayı amaçlamalıdır. (Güleryüz, 2014:50-51).

Sermayenin korunması kavramı;

- **Geleneksel yaklaşım / Sermayenin Nominal Olarak Korunması (financial capital maintenance) ve**

- **Fiziksel sermayenin korunması / Sermayenin Üretim Gücünün Korunması / modern yaklaşım (physical capital maintenance)**

ayrımı ile ele alınmaktadır(Ayluçtarhan, 2010:130-131).

6.2.1 Geleneksel Yaklaşım / Sermayenin Nominal Olarak Korunması (Finansal Sermayenin Devamlılığı)

Net varlıkların dönem sonu parasal tutarı dönem başı parasal tutarını aşıyorsa gelir vardır. Kâr, dönem sonundaki finansal sermayedeki artıştır. Fiyat değişiklikleri kâr sayılmaz. Kullanıcıların ilgilendikleri konu, yatırılan sermayenin satın alma gücüdür başka bir deyişle, işletmenin üretim kapasitesi / faaliyette bulunabilme kapasitesidir(Gönen,2016:25; <http://www.ifrs.org>, 31.10.2016).

Kâr dönem sonunda nominal parasal sermayedeki artış olarak tanımlanır.

Kâr= Dönem sonu Özkaynak – Dönem başı Özkaynak + işletmeden Çekilen Kıymetler – işletmeye ilave Edilen Kıymetler.

Nominal (Finansal) sermayenin korunması kavramı sabit satın alma gücü birimleri ile belirlendiğinde, kâr, sermayenin satın alma gücünde meydana gelen artıştır.

Reel Kâr = Dönemsonu Özkaynak – Dönembası Özkaynağın Genel Fiyat Düzeyi Endeksi ile Düzeltilmiş Değeri.

Örnek:

İşletmenin dönem başı özkaynakları= 100 000.-TL

Dönem sonu özkaynakları= 250.000.-TL (dönem içinde işletmeye ilave edilen-çekilen kıymet yok)

Dönem başı genel fiyat endeksi 100,

Dönem sonu genel fiyat endeksi 150 ise;

D.Bası Öz kaynak Düzeltilmiş Değeri=100.000.-TL x (150/100)=150.000.TL

Reel Kâr = 250.000.-TL - 150.000.TL =100.000.-TL

Zahiri (fiktif) Kâr = Dönem başı Öz kaynağın Düzeltilmiş Değeri – Dönem başı Öz kaynağın Düzeltilmemiş Değeri

Zahiri (fiktif) Kâr = 150.000.-TL – 100.000.TL = 50.000.-TL olur.

6.2.2 Sermayenin Üretim Gücünün Korunması (Fiziki Sermayenin Devamlılığı)

Hissedarların dönem içinde işletmeden aldıkları ve işletmeye koydukları tutarlar hariç olmak üzere net varlıkların dönem sonundaki fiziki üretim kapasitesi, dönem başındakini aşıyorsa gelir elde edilmiş demektir.

Finansal sermayenin korunması işletmeye ait net varlıkların (varlıklar eksi borçlar) dönem sonu parasal değerlerinin dönem başı parasal değerlerinden fazla olması durumunda sağlanmış olur (işletme ortaklarının işletme ile yaptığı işlemler hariç). Fiziksel sermayenin korunması ise işletmeye ait dönem sonu fiziksel üretim kapasitesinin dönem başı fiziksel üretim kapasitesini geçmesi durumunda sağlanmış olur (işletme ortaklarının işletme ile yaptığı işlemler hariç). Fiziksel üretim kapasitesinin bir zaman kesiti içinde belli bir noktada varlıkların **güncel değerine** (current value) eşit olduğu belirtilmektedir.

Bu değer (Uluslararası Finansal Raporlama Standartları) IFRS raporlamasında **gerçeğe uygun değer** (fairvalue) kavramı ile karşılanmaktadır. IFRS raporlamasında, Finansal varlıklar, ihtiyari olarak maddi ve maddi olmayan duran varlıklar, yatırım amaçlı maddi duran varlıklar, döviz kur değişimleri, gerçeğe uygun değer kapsamında ölçülmektedir (Ayluçtarhan, 2010:130-131).

Eğer net varlıkların dönem sonundaki fiziki üretim kapasitesi dönem başındaki fiziki üretim kapasitesini aşıyorsa gelir elde edilmiştir. Fiziki sermayenin korunmasında, **cari maliyet esası** dikkate alınır. Cari maliyet (yenileme maliyeti): Varlıklar aynı varlığın veya buvarlıkla eşdeğer olan bir varlığın alınması için hali hazırda gereken nakit veya nakit benzerlerinin tutarı ile gösterilirler. Borçlar, yükümlülüğün kapatılması için gereken nakit ve nakit benzerlerinin iskonto edilmemiş tutarları ile gösterilirler.

Belirtmemiz gerekir ki, Reel kâr, işletmenin üretimde harcanan üretim faktörlerinin ikame edilerek mevcut üretim gücünün korunmasından sonra gelirden artan kısımdır.

Enflasyon ortamında elde edilen dönem kârı veya nominal kâr iki unsurdan oluşmaktadır. Bunlar gerçek (reel) kâr ve gerçek olmayan (fiktif, zahiri) kârdır. Yani;

$$\text{NOMİNAL KÂR} = \text{GERÇEK KÂR} + \text{FİKTİF KÂR}$$

Yukarıdaki formüllerde kullanılan kâr kavramını kâr veya zarar olarak anlamak lazımdır. Bu itibarla gerçek kâr veya zarar rakamı nominâl kâr veya zarar rakamından büyük olabileceği gibi küçük de olabilir. Buna göre enflasyon ortamında gerçek kâr; muhasebenin ürettiği nominâl kâr rakamının **enflasyondan arındırılması** suretiyle elde edilen kâr olmakta ve şöyle formüle edilmektedir (Çakıcı, 2006:37-38):

$$\text{GERÇEK KÂR} = \text{NOMİNAL KÂR} - \text{FİKTİF KÂR}$$

Bu ek bilgiden sonra Reel (gerçek) kârı şöyle formüle edebiliriz;

$\text{Reel Kâr} = \text{Satış Gelirleri} - \text{Cari ikame Maliyeti}$ şeklinde formüle edilebilir.

Örnek:

Bir malın alış değeri 100.000.-TL, satış değeri 200.000.- TL ve malın satış tarihindeki Cari ikame maliyeti 170.000 TL ise;

Reel Kâr = 200.000.-TL - 170.000.-TL = 30.000 TL olur.

Zahiri kâr = Cari ikame maliyeti - maliyet değeri = Zahiri kâr = 170.000.-TL - 100.000.-TL = 70.000.-TL'dir (Gençoğlu, <http://adanasmmmo.org/userfiles/2-3-kasim-2013-ufrs.pdf>, (26.10.2016)).

Bilindiği üzere, **Tarihi Maliyet** varlıklar elde edildikleri tarihte alımları için ödenen nakit veya nakit benzerlerinin tutarları ile veya onlara karşılık verilen varlıkların piyasa değerleri ile ölçümlenir. Borçlar borç karşılığında elde edilenin tutarı ile veya işletmenin normal faaliyetlerinden kaynaklanan borçlarda, örneğin, kurumlar vergisinde olduğu gibi, borcun kapatılması için gereken nakit veya nakit benzerlerinin tutarı ile gösterilir. **Cari Maliyet** ise varlıklar aynı varlığın veya bu varlıkla eşdeğer

olan bir varlığın alınması için halihazırda gereken nakit veya nakit benzerlerinin tutarı ile gösterilirler. Borçlar, yükümlülüğün kapatılması için gereken nakit ve nakit benzerlerinin iskonto edilmemiş tutarları ile gösterilir.⁷Cari Maliyet Yöntemi, mali tablolardaki kalemlerin cari değerleri ile değerlendirilmesini öngören yöntemdir. Amaç, genel fiyat düzeyi muhasebesinden farklı olarak sermayenin satın alma gücünü korumak değil, sermayenin üretim gücünü korumaktır. Fiyatlar genel seviyesi endeksi, bütün ekonomi için ortalamayı ifade etmektedir. Mali tabloların ülke çapında ortalama fiyat artışlarını ifade eden bir endeksle düzeltilmesi ise, enflasyonun etkilerini genel olarak yansıtabilecektir. Oysa, işletmeler daha çok belirli mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki değişmelere karşı daha duyarlıdırlar. Bu nedenle, muhasebe literatüründe, enflasyonun etkisini mikro ekonomi yaklaşımı içerisinde işletmelere yansıtabilmek için, özel fiyat değişmelerinin dikkate alınması önem kazanan bir konu olmaktadır. Değerlemede tarihi maliyetleri değil de cari maliyetleri esas alan cari maliyet yönteminde ise, değerlendirilmede ölçü birimi olarak varlıkların cari değeri kullanılır. Çünkü bu yöntemin amacı, sermayenin üretim gücünün korunmasıdır (Özdemir ve Arslan, 2016: 10,6)

Yine, Kavramsal Çerçeve bilgilerine göre; finansal tabloların hazırlanmasında firmalar en çok tarihi maliyet esasını kullanmaktadır. Bu esas diğer ölçüm esasları ile birlikte kullanılabilir. Örneğin, stoklar genellikle maliyet veya net gerçekleşebilir değerden küçük olanı ile ölçümlenir, menkul kıymetler piyasa değeri ile ölçümlenebilir, emeklilik borcu bugünkü değeri ile ölçümlenir. Bunlara ilave olarak, bazı firmalar tarihi maliyet esasının fiyat değişikliklerinin parasal olmayan kalemler üzerindeki etkisini göstermekte yetersiz kalması nedeniyle cari maliyet esasını kullanmaktadır (Uyar, 2015: 18-19).

Sermayenin korunması kavramı, firmanın devamlılığını sağlamak istediği sermayesini nasıl tanımladığına bağlanmaktadır. Bu kavram, sermaye kavramı ile kâr kavramı arasında bir bağlantı kurmakta ve hangi kârın ölçüleceğini belirlemektedir. Kavramın belirlenmiş olması bir firmanın sermayesinin getirisi ile firmanın sermayesinde meydana getirdiği artış arasında bir ayırım yapabilmenin ön şartını oluşturmaktadır. Sadece, sermayenin devamlılığı için gereken varlık girişlerinin üzerindeki varlık artışları kâr olarak tanımlanabilmekte ve dolayısıyla sermayenin getirisi olarak düşünülebilmektedir (Uyar, 2015: 19).

⁷ Finansal Tabloların Hazırlanma ve Sunulma Esaslarına İlişkin Kavramsal Çerçeve Hakkında Tebliğ, Sıra No: 1

Sermayenin Üretim Gücünün Korunması kavramı cari maliyet esasının dikkate alınmasını gerektirmektedir. Nominal (finansal) sermayenin devamlılığı kavramı ise belirli bir ölçüm esası kullanılmasını gerektirmemektedir. Bu kavramın benimsenmesi halinde seçilecek olan maliyet esası, firmanın hangi tür finansal sermaye kavramını devam ettirmeyi amaçladığına bağlı olarak değişmektedir. İki sermayenin korunması kavramı arasındaki temel farklılık firmanın varlıklarının ve borçlarının fiyatlarındaki değişikliklerin etkilerinin nasıl değerlendirileceğine bağlanmaktadır. Genel olarak, eğer firma dönem sonunda dönem başındaki kadar sermayeye sahipse sermayesini devam ettirmiş anlamı taşımaktadır. Dönem başındaki sermayeyi devam ettirmek için gereken tutarın üzerindeki sermaye kısmı, kâr olarak tanımlanmaktadır (Uyar, 2015: 20).

Sonuç:

Finansal açıdan yatırılan para veya yatırılan satın alma gücünü ifade eden sermaye, işletmenin net varlıkları veya özkaynakları ile aynı anlama gelmektedir. Fiziki açıdan faaliyette bulunabilme kabiliyeti olarak da tanımlanan sermaye, işletmenin üretim kapasitesini belirtir. Bu tanımlara göre;

Sermayenin Nominal Olarak Korunması (Finansal Sermayenin Devamlılığı): Bu kavrama göre, dönem içinde hissedarlara yapılan ödemeler ve onların işletmeye koyduğu tutarlar hariç olmak kaydıyla, eğer net varlıkların dönem sonundaki finansal (para cinsinden) tutarı dönem başındaki finansal (para cinsinden) tutarını aşıyorsa bir gelir elde edilmiş demektir. Nominal (finansal) sermayenin devamlılığı nominal parasal birimlerle veya sabit satın alma gücü birimleri ile ölçülebilir.

Sermayenin Üretim Gücünün Korunması (Fiziki Sermayenin Devamlılığı): Bu kavrama göre, dönem içinde hissedarlara yapılan ödemeler ve onların işletmeye koyduğu tutarlar hariç olmak kaydıyla, eğer net varlıkların dönem sonundaki fiziki üretim kapasitesi (veya faaliyet kapasitesi) dönem başındaki fiziki üretim kapasitesini (veya faaliyet kapasitesini) aşıyorsa bir gelir elde edilmiş demektir. Sermayenin korunması (devamlılığı) kavramı, işletmenin devamlılığını sağlamak istediği sermayesini nasıl tanımladığına bağlıdır. Sermayenin Üretim Gücünün Korunması

(Fiziki sermayenin devamlılığı) kavramı cari maliyet esasının dikkate alınmasını gerektirir. Nominal (finansal) sermayenin devamlılığı kavramı ise belirli bir ölçüm esasını kullanılmasını gerektirmez. Bu kavramın benimsenmesi halinde seçilecek olan maliyet esasını, işletmenin hangi tür finansal sermaye kavramını devam ettirmeyi amaçladığına bağlıdır.

Kaynakça:

- Ayluçarhan,A.(2010). “ *Muhasebe Teorisi ve Vergi Teorisi Açısından Ticari Kârın Kavranması* ”, Mali Çözüm, İstanbul.
- Çakıcı, C.(2006). “ *Türkiye’de Uygulanan Enflasyon Düzeltmesinde Gerçek Kârı Veren Formüller* ”, Mali Çözüm Dergisi, İSMMM, Sayı:75.
- Elitaş, Cemal (2011). UFRS (TMS-TFRS) Uygulamaları Hipotez yayınları, Ankara.
- Erdoğan, M.Ş. “Ticaret Hukuku Bilgisi”, <http://www.erdoganhukuk.com/dosyalar/ticaret/15.pptx>, (27.10.2016).
- Erer, M; Çatıkkaş, Ö. ve Perek, A.(2013). TMS / TFRS Ders Notları, Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi.
- Gençoğlu, Ü.G. Muhasebe Standartları Hakkında Genel Bilgiler ve Kavramsal Çerçeve, Bölüm No: 1, <http://adanasmmmo.org/userfiles/2-3-kasim-2013-ufrs.pdf>, (26.10.2016).
- Gönen, S. “ *Muhasebe Standartlarına Yön Veren Temel Rehber: Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve* ”, İzmir SMMM, dayanışma Dergisi, s.25. <file:///C:/Users/teoman/Downloads/18-26seckin%20gonen%20hakemli.indd.pdf>, (30.11.2016),
- Güleryüz,M.(2014). Finansal Araçların Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları’na Göre İncelenmesi, T.C. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Muhasebe Denetim Programı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Hüseynov, İ.(2015). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (Ufrs) Göre Maddi Duran Varlıkların Değerlemesi, T.C. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Muhasebe – Finansman Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Mollaismailoğlu, M.(2016). “ *Anonim ve Limited Şirketlerde Sermayenin Üçte İki Kaybedilirse Ne Yapılır?* ”, <http://mollaismailoglu.com/genel/anonim-ve-limited-sirketlerde-sermayenin-ucte-ikisi-kaybedilirse-ne-yapilir/>, 28.10.2016.

Özdemir, F.S ve Arslan, S. “ *Enflasyon Muhasebesinde Kullanılan Yöntemlerinin Karşılaştırmalı Analizi*,S.10,6,gazi.edu.tr/posts/download?id=133342,
<http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423913739.pdf>, 31.10.2016)

Uyar, U. (2015).Finansal Raporlama Standartları'nın Piyasa Değerini Açıklama Gücü Üzerine Etkisi,
Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Genel İşletme
Doktora Programı, Doktora Tezi, Denizli.

1 Sıra No' Lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği,Resmi Gazete No 21447 (M),Resmi
Gazete Tarihi 26/12/1992.

<https://www.kgk.gov.tr/contents/files/pdf/egitim/istic/MuhasebeStandartlari.pdf>, (28.10.2016).

<http://www.vmhk.org.tr/>, (28.10.2016).

<http://muhasebeturk.org/borsa-piyasa-finans-menkul-kiymetler-imkb/429-temel-borsa-bilgileri/1024-kac-cesit-sermaye-sistemi-varidir.html> , (30.10.2016).

<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Conceptual-Framework/Documents/05H-Conceptual%20Framework.pdf>, Staff Paper, 22 March 2013, (31.10.2016).